

SVENSKA
ESPERANTO-
TIDNINGEN

La Espero

1997:2

2: SKA VÅR MÅLARE
AHMED UTVISAS?

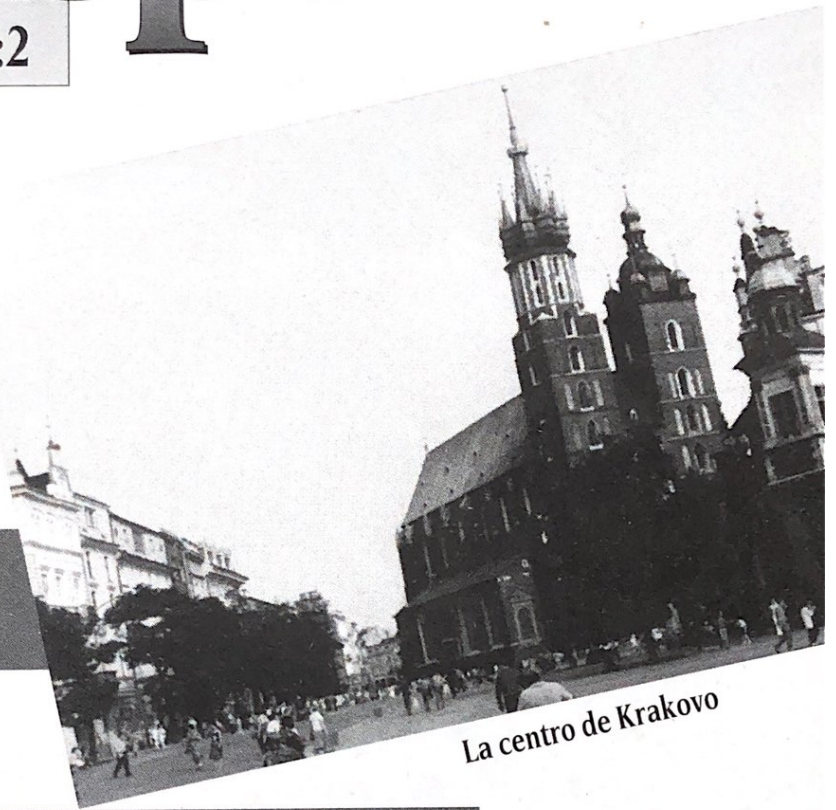
6: TRADUKITAJ POEMOJ DE
WISLAWA SZYMBORSKA

9: ĈU ESPERANTO
RISKAS MALAPERI?

11: EUROPEISK SÖKROBOT
FÖRSTÅR ESPERANTO

EKSKLUZIVA
POR LA ESPERO

EXTRA!



La centro de Krakovo

LA ESPERO

Organ för Svenska Esperantoförbundet

ISSN 0014-0694
Majo 1997 • 85-a jarkolekto
Fondita en 1913

Redaktion:

Jan Setréus
Franko Luin (teknisk redaktör)

Frågor om prenumeration o. dyl.:

Esperanto-Centro, Vikingagatan 24,
113 42 Stockholm, tel. 08-34 08 00

E-post: espero@esperanto.se

Ansvarig utgivare: Leif Nordenstorm

Utformning: Omnibus Typografi, Tyresö

Tryck: HA Reklamtryck AB, Stockholm

Prenumeration 1997: 170 kr.

Prenumerationsavgift för *La Espero* ingår i medlemsavgiften. Postgiro 20 12-3, Esperantoförbundet.

ESPERANTOFÖRBUNDET

Adress: Esperanto-Centro,
Vikingagatan 24, 113 42 Stockholm,
tel. 08-34 08 00, fax 08-34 08 10

Öppettider: Esperanto-Centro har flexibla öppettider dagtid. Ring i förväg!

Postgiro: 20 12-3, Esperantoförbundet

Medlemsavgift 1997:

Direktanslutad medlem 170 kr.
Famijmedlem (utan tidning) 75 kr. Ungdomsmedlem (max 20 år) 75 kr. Medlemmar under 30 år är samtidigt medlemmar i Sveriges Esperantisters Ungdomsförbund och får dess tidning *Kvinpinto*.

ESPERANTOFÖRLAGET

Adress: Vikingagatan 24, 113 42 Stockholm

Telefon: 08 - 34 08 00

Fax: 08 - 34 08 10

Postgiro: 578-5

Telefontid: Samma som EsperantoCentro Stockholm.
Skriftliga beställningar expedieras under hela året.

Styrelsens ordförande: Tomas Jansson,
Seminariégatan 3 A, 752 28 Uppsala

Manusstopp den 30 maj

OBS!

Manus till *La Espero*

sänds till Jan Setréus
Mörtg. 7 SV, 133 43 Saltsjöbaden

La Espero estas presata  sur recikligita papero.

Ska vår målare utvisas?

På onsdagskvällen den 23 april ringde polisen på hos Ros-Marie och Ahmed Refai i Lesjöfors, grep Ahmed och körde honom till Karlstad, där han sattes i förvar i arresten. Där sitter han fortfarande vid denna tidnings pressläggning. Efter att ha bott nästan sju år helt lagligt i Sverige ska han avvisas till Libanon. Han är inte anklagad för någonting. Säkerhetspolisen misstänker honom dock för att vara terrorist och en fara för landets säkerhet.

Ahmed kom till Sverige i augusti 1990 och är sedan tre år gift med Ros-Marie, som han lärde känna när han studerade svenska. Han hade också under ett och ett halvt år uppehållstillstånd. Han hade, som det heter på juristspråk, anknytning till sin fru. Men när uppehållstillståndet gick ut fick han ingen förlängning: någon hade, enligt uppgift till *La Espero*, falskeligen angivit honom för att tillhöra en grupp palestinier i Sverige.

UD bekräftar för *La Espero* att ärendet finns hos regeringen, men kan i övrigt ingenting säga eftersom det berör rikets säkerhet.

Ahmed är palestinier och kommer från Libanon. Det är också dit han ska återsändas med förbud att återvända till Sverige under fem år.

Många av landets esperantister som besökt Esperantogården i Lesjöfors har träffat Ahmed. Han är utbildad målare, har dock inte kunnat få jobb här och har, medan han väntar, hjälpt till med diverse ombyggnader på Esperantogården, inte minst målningsarbeten.

Det är naturligtvis många frågor som bekymrar Ahmed och Ros-Marie. En bland de svårare är att Ahmed inte

kan försvara sig mot några anklagelser eftersom han inte anklagats för något. Är man som utländsk medborgare rättslös i Sverige?

BN

Esperantonytts nya liv

Minns du *Esperantonytt*? Det lilla bladets som kom fyra gånger per år med korta fakta och nyheter om esperanto? Det har fått ett nytt liv. Igen.

Först var det Tyresö Esperantoförening som återuppväckte det i några år, i fjol blev det en rubrik på internet, men somnade av, liksom.

Nu har *Esperantonytt* återuppstått på internet och gör verkliga skäl för namnet. Det innehåller nyheter i form av korta notiser om vad som händer med esperanto världen och landet runt. Dessa notiser läggs till kontinuerligt, flera *varje dag*. Du kan läsa dem genom att koppla dig till www.esperanto.se och klicka på *Senaste nytt*.

Även notiser med lokal anknytning, främst från Sverige, kan få plats i *Esperantonytt*. Det må gälla regionala kurser och arrangemang, viktigare besök, utställningar eller föredrag.

Som alltid gäller det att bara sådant kommer med som man känner till. Så glöm inte att meddela *Esperantonytt* så fort du har något aktuellt att berätta om gällande esperanto.

E-post: enytt@esperanto.se
Fax: 08 - 712 3993

Ĉu vi jam bonege parolas la lingvon?

Do vi posedas tre altvaloran scion. Konservu ĝin. Praktiku ĝin. Partoprenu konversaciajn grupojn ĉe Esperantogården Lesjöfors ĉisomere. Dum semajno 24, semajno 25 aŭ ambaŭ. Aŭ faru dum tiu tempo mallongan viziton.

La someraj kursoj ne nur estos kursoj, sed ankaŭ kulturaranĝoj. Partoprenos famaj internaciaj kant-aŭtoroj, kantistoj, muzikistoj, amuzigistoj. Aliĝu per poŝtgira pago al konto 98 90 65-8, Esperantogården specialkonto. Kosto: 1 200 kr po semajno.

Ĉiuj esperantistoj estas bonvenaj.

Pengar till Esperantogården

Arbetet pågår nu för högtryck i Lesjöfors för att Esperantogården ska stå klar att ta emot landets esperantister vid kongressen i pingst. Lennart Svensson leder det praktiska arbetet. Till sin hjälp har han dels en handfull esperantister och sympatisörer i Lesjöfors, dels grupper som kommer resande från olika håll i landet. Så långt är allt gott och väl. Men det finns problem också: det egna kapitalet är alldeles för litet.

De tillresande arbetsgrupperna har kommit främst ifrån Skövde, Göteborg, Västerås, Stockholmstrakten, Örebro och Karlskoga. Det är en oerhörd mängd arbetstimmar som lagts ned.

Ändå återstår mycket. Det som främst står på dagordningen är smärre ombyggnadsarbeten, förbättringar av vatten- och avloppsanläggningen, svagströms- och starkströmsarbeten.

Självhushållsköket för vandrarhemmet fungerar, men storköket för matserveringen står ännu inte klart. En hel del begagnad utrustning till detta har dock köpts in och transporterats dit. Annan dyr utrustning saknas, exempelvis kyl och frysar.

–Vi vill gärna ha kontakt med esperantovänner som har sådana förbindelser att de kan köpa VVS-delar, el- och byggmaterial samt kyl- och frysanläggningar fördelaktigt, kommenterar Lennart Svensson.

Arbetsvilliga med fackkunskaper i dessa branscher är också välkomna att höra av sig. Telefonnummer till Esperantogården är 0590 – 309 09.

Även i Lesjöfors har nu snön töat bort – det var segt i år – och trädgården, eller snarare parken omkring huset, är åter synlig. Och då visar det sig också att trädgårdsarbete finns "hur mycket som helst". Gräsklippare, varav åtminstone en större självgående, behövs till gården liksom krattor, spadar och andra trädgårdsredskap.

Pengar saknas

För att driva en ekonomisk verksamhet av Esperantogårdens omfattning behövs det naturligtvis ett rejält eget kapital. Styrelsen har räknat med att driften av gården skulle gå ihop redan från första verksamhetsåret. Med andra ord, gästernas betalning för övernattnings skulle täcka de löpande kostnaderna. Troligen kommer det att gå, första "verksamhetsåret" blir också bara ett kvartal långt (april-juni i år).

Vad gäller kapitalbudgeten ser det inte riktigt lika ljus ut. Den förutsätter att köpet av fastigheten och av de nödvändiga inventarierna liksom iordningställandet av huset ska täckas med esperantisternas andelar och gåvor samt det statliga glesbygdstödet. Till köpet av fastigheten hör också diverse avgifter till olika statliga och kommunala myndigheter för besiktningar och tillstånd och stämpelavgifter för pantbrev.

Inventarier till rumsdelen av gården finns nu i stort sett, vad som återstår där är en del kostsam brandskyddsutrustning och VVS-installationer. Sedan återstår storköket. En del utrustning har som nämnts ovan redan köpts in men kostsamma delar återstår.

Kursgården behöver också ha en egen slant på banken för att kunna ligga ute med oförutsedda och förutsedda belopp.

Penningbrist har exempelvis bidragit till att en planerad sommarkurs med deltagare från Norden och de baltiska länderna fått skjutas på framtiden. Den skulle handlat om fred och utveckling i Europa. Meningen var att den till stor del skulle betalas med EU-bidrag och stöd från andra internationella och svenska bidragsgivare.

Men bidrag som EU beviljar kan ta ett år att få utbetalda. Därför måste en bidragstagare ha egna pengar att betala räkningar med under väntetiden. Och det har inte vår förening. I ärlighetens namn ska dock sägas att styrelsen också haft problem att få tiden att räcka till för allt förberedande arbete.

Sammanfattningen av detta blir: den kooperativa föreningen Esperantogården behöver mera insattpengar. Insatserna kostar 100 kr stycket. Den som har fem insatser får bo två nätter per år på gården med medlemsrabatt (värde: 40 kr per natt för den som inte är STF-medlem). En vädjan alltså till alla: köp fler insatser om du kan. Gåvor och donationer är självfallet också välkomna.

Och den som har en eller några tusenlappar att låna ut räntefritt till föreningen är också välkommen med detta stöd. Det stärker vår likviditet och hjälper oss undan dyrbara lån. Postgiro numret är 444 02 45 – 1.

Förutom pengar har Esperantogården fått värdefulla gåvor från olika håll. Det rör sig om böcker och inventarier. För alla gåvor liksom för alla frivilliga arbetstimmar framför styrelsen sitt varma tack till alla givare – ingen nämnd och ingen glömd!

Tolv "patronoj"

Den som vill och har möjlighet kan stödja esperantos utveckling i Norden och internationellt genom ett större



penningbelopp till Esperantogården. "Patrono" blir den som bidrar med minst fem tusen kronor, antingen som andelar eller som gåva. Såväl enskilda som klubbar, föreningar och företag kan bli "patrono".

I skrivande stund har Esperantogården tretton "patronoj":

- 1 Harald Andersson, Lesjöfors
- 2 Märtha Andreasson, Göteborg
- 3 Sten Broman, Skövde
- 4 Malmö Esperantoförening
- 5 Falu/Borlänge Esperantoklubb
- 6 Åke Magnusson, Hagfors
- 7 Carl-Erik Ohlsson, Skövde
- 8 Britta Rehm, Göteborg
- 9 Svenska Esperantoförbundet
- 10 Kungälv's esperantoklubb
- 11 Skövde esperantoklubb
- 12 Petro Rulofido, Soest, Nederländerna
- 13 Svenska Esperanto-Institutet

Esperantogården är UPA

En del esperantister med kunskaper om äldre tiders kooperativa föreningar (ekonomiska föreningar kallar lagen det) har uttryckt oro för vad som kan hända om föreningen skulle få allvarliga ekonomiska problem.

Svaret är: det är ingen fara. Vid en konkurs skulle man visserligen mista värdet av sina andelar, men man riskerar inte att behöva betala något dessutom.

Förr fanns föreningar både med och utan personligt ansvar (upa). Men sedan lång tid tillbaka är alla ekonomiska föreningar som bildas i Sverige utan personligt ansvar.

Man törs alltså tryggt bli medlem och köpa några andelar. Gemensamt ser vi till att Esperantogården går bra och på sikt ger ett överskott som kan bidra till utbredningen av vårt språk.

Bengt Nordlöf

DONACOJ

Martin Persson,
Orsa, 100 kr
Jan-Erik Höglund,
Östersund, 30 kr
Anonima, 100 kr

**MEMORE AL
CHARLOTT
ANDERSSON**
Nils-Erik kaj Kerstin
Kristoferson,
Stockholm, 500 kr

**MEMORE AL
ANNA EKBOM**
La familio Eva kaj
Lennart Ekbohm,
Boden, 200 kr

**Missade du
UR-serien om
esperanto?**

Då får du en ny chans. Serien sänds för tredje gången med början den 29/5 i P1 fem torsdagar i följd.

Skriv gärna brev till UR och beställ "komplementet" som vi tidigare berättat om, med dess språktest för nybörjare. Hundratals ungdomar och lärare, esperantister och icke-esperantister har redan beställt häftet.

**Andra klubben i
Helsingborg**

En nyhet är att vi nu i Helsingborg har två esperantoklubbar. Årets senaste tillskott räknar 15 – 30 medlemmar beroende på hur man räknar.

Namnet är Aktiva Esperantoklubo de Helsingborgo med adress
c/o Randeheds, Ragnvallag. 30 C,
256 63 Helsingborg.
Tel/Fax +46 – 42 – 15 59 69

Kjell Randehed

**Pri poezio en
esperanto**

La 20-an de marto vespere Jarlo Martelmonto (Jarl Hammarberg) prelegis en la Urba Biblioteko pri sia poezio en Esperanto. La prelego estis parto de prelegerio literatura aranĝata de la Urba Biblioteko. Parte pro tio nur triono de la aŭskultantoj estis anoj de la E-movado, la aliaj estis ne-Esperantistoj. Jarlo Martelmonto deklamis poemon el sia libro "Ajn" kaj Esperante kaj Svede. Artikolo pri la prelego presiĝis kelkajn tagojn poste en Göteborgsposten.

Christer Lörnemark
el inter-LIGILO, membrogazeto de la
Esperanto-Societo de Gotenburgo

Radio Esperanto

I Västerås klubbens medlemsblad kan vi läsa att Radio Esperanto är inne på sitt tionde år.

"Egentligen är det fantastiskt", skriver artikelförfattarna Ulla Lindberg, Stig Sandberg och Wim Posthuma, "att Esperantoklubben fått möjligheten att

sända i dessa former, som är så unika för Närradio i Västerås och Sverige. M.a.o. i studiecirkelform, som inte har kostat klubben ett enda öre under alla dessa år. Medlemskapet i Folkrorelsernas Mediaförening i Västerås kostar 150 kr/år.

Många klubbmedlemmar har kanske glömt att ett entusiastiskt gäng redaktionsmedlemmar samlas varje onsdagskväll (utom under sommaren och under årsskiftet) för att spela in radioprogram till sent på kvällen.

Det verkar som att FMV, trots ekonomiska svårigheter, vågar fortsätta med sin verksamhet ett tag till. Och det tackar vi för.

Radio Esperanto i Västerås 'meddelar' varje vecka på sin hemsida på Internet innehållet av det senaste programmet. De föregående finns kvar. Således kan man beställa våra program varhelst man befinner sig på jorden. Betalningen sker via klubbens konto hos UEA ...Vi skickar då ett kassetband med tre radioprogram per 'snigelpost'.

Vi är den enda av alla stationer som sänder program på Esperanto, som har denna information på Internet. Vårt arbete verkar då mer meningsfullt, än att sända program för fåglarna.

Skriv eller ring till någon av redaktionsmedlemmarna och berätta vad du tycker om firandet av ett sådant jubileum", uppmanar författarna avslutningsvis sin artikel.

I samma medlemstidning får vi också veta att artikelförfattarna blivit intervjuade i lokalpressen. Den 1 april skrev VLT en artikel om esperanto med inter-

vjuer och bild från radiostudion.

Radio Esperantos hemsida finner man på adressen <http://www.quicknet.se/ftp/dialup/q-111060/radioe.htm>

Radions sändningstider är, för den som befinner sig i Västerås, varje söndag kl. 16.30 – 17.00. Frekvensen är 93,7 MHz. Man erbjuder reportage, intervjuer m.m. från esperantovärlden.

**TTT-informejo
en Malmö**

En la Amika Vespere, la 5-an de marto, Sten kaj Johan Svenonius parolis pri kontaktoj, kiujn la klubo tenas per interreto. Johan, nia kluba respondeculo pri komputilaj aferoj, demonstris la nove faritan hejmaĝon de Klubo Esperantista de Malmö.

• Bonvolu viziti:
<http://home3.swipnet.se/~w-36550/esperanto>

Alia ebleco estas viziti la hejmaĝon de SEF:

<http://www.esperanto.se>
Tie elektu "organizoj" kaj aperos e-klubo en Svedio, kie vi elektu ekz. Malmö!

Sten parolis pri "Interredaktore", servo de eventoj en Budapeŝto, dank' al kiu ni ricevas rapidajn informojn pri tio, kio okazas en la Esperantomovado.

Sten Svenonius

**Ĉu vi flue parolas
la Internacia Lingvo?**

Eble tamen mankas kelkajn akuzativojn. Ne timu plibonigi vian scion. Partoprenu la somerajn kurs-semajnojn ĉe **Esperantogården Lesjöfors** ĉisomere. Dum semajno 24, semajno 25 aŭ ambaŭ. Aŭ faru dum tiu tempo mallongan viziton.

La someraj kursoj ne nur estos kursoj, sed ankaŭ kulturaranĝoj. Partoprenos famaj internaciaj kant-aŭtoroj, kantistoj, muzikistoj, amuzigistoj. Aliĝu per poŝtgira pago al konto 98 90 65-8, Esperantogården specialkonto. Kosto: 1 200 kr po semajno.

Ĉiuj esperantistoj estas bonvenaj.

KORESPOND-AMIKOJ

Mi estas filatelisto kaj mi kolektas poŝtmarkojn. Mi volus ŝanĝi poŝtmarkojn, sed mi ne havas svedajn adresojn de filatelistoj.

Koran dankon, salutas vin
Eugeniusz Piasecki
ul. J.Matejki 2
674 00 Wschowa
Pollando

Muzika konkurso

La 1997-a jaro estas abunda je diversaj "rondciferaj" datrevenoj de la naskiĝo, morto (aŭ apero de tiu aŭ tiu grava muzikverko) de multaj internaciskale konataj komponistoj, kiel polo Karol Szymanowski, aŭstro Franz Schubert, germanoj Ludwig van Beethoven kaj Johannes Brahms. Lige kun tio la Esperanto-Redakcio de Pola Radio lanĉas ĉijare specialan muzikan konkurson kaj invitas al kunlaboro la aliajn radiostaciojn (kiuj utiligas Esperanton), la E-gazetaron kaj muzikajn e-istajn organizaĵojn, kiel ekz. Muzikan E-Ligon, Eurokka.

La celo de la konkurso estas atentigi la esperantistaron pri la ligo de E-o kun muziko, popularigi la ĝisnunan utiligadon de la internacia lingvo por muzikaj celoj (kantoj, leĝeraj kanzonoj, serioza muziko, ktp.), kaj ankaŭ vastigi la aplikadon de muzikaĵoj en la formo de kantoj por didaktikaj celoj kaj utiligadon de E-o kiel inspirfonto por komponistoj.

Por partopreni la konkurson sufiĉas respondi al unu el la tri demandoj:

1) Kiu el la originalaj poemoj de la kreinto de E-o, Ludoviko Zamenhof, fariĝis kantoteksto?

2) Menciui almenaŭ unu el la konataj al vi kantistoj (kantogrupoj, orkestroj), kiuj plenumis aŭ plenumas kantojn en E-o.

3) Kiu konata al vi komponisto havas ĉijare sian rondciferan datrevenon de la naskiĝo (morto)? Kiun – ekzemplodone – komponaĵon de tiu komponisto vi konas?

Dezirante faciligi la respondojn kaj samtempe plivastigi la primuzikan informadon Pola Radio prezentos en siaj E-elsendoj de la mezo de aprilo ĝis la 30a de novembro 1997 amason da informoj, intervjuoj, ktp. pri E-o kaj muziko.

La respondojn oni sendu al la adreso:

Pola Radio
Esperanto-Redakcio
00-977 Varsovio
Poŝtfako 46
Polio

aŭ per la reto: pettyn@radio.com.pl
aŭ per fakso: 009-48-22-645-5917

La anonco de la konkurso rezultoj kaj prezento de la nomoj de premiitoj sekvos la 15-an de decembro 1997 – en la tago de la Zamenhoffesto – en ĉiuj E-elsendoj de Pola Radio.

En la konkurso oni lotumos kiel premiojn kasedojn kaj kompaktnajn diskojn kun E-kantoj, E-librojn (i.a. kantarajn, muzikajn albumojn), muziknotojn kun kantotekstoj en E-o, ktp.

Invitante vin partopreni la muzikan konkurson ni samtempe proponas, ke

en la nuna jaro en E-klubo oni okazigu klubajn kunvenojn pri E-o kaj muziko, koncertojn, renkontiĝojn kun muzikistoj-esperantistoj, diskutojn pri teorio kaj praktiko de la tradukado de kantotekstoj, ktp.

La E-Redakcio de Pola Radio afable petas ĉiujn E-amaskomunikilojn kontribui al la realigo de la konkurso kaj per tio – al la evoluigo de la muzika kulturo en E-o.

Pri la diversaj iniciatoj ligitaj kun la konkurso nia redakcio volonte informos kaj, laŭeble, helpos diskonigi la plej valorajn projektojn.

Andreo Pettyn

Liro-97

Urala Esperantista Societo kaj la redakcioj de "Ruslanda Esperantisto" kaj de "La Ondo de Esperanto" invitas ĉiujn dezirantojn partopreni en la tradiciaj belartaj konkursoj "Liro-97".

1. Originala prozo
2. Originala poezio
3. Traduka prozo: iu(j) ajn novelo(j)

el la ciklo de Aleksandr Puŝkin "Povesti Belkina"

4. Traduka poezio el la rusa lingvo
5. Recenzo de la poemaro "Kvarteto", eldonita de "Sezonoj" en 1996

La kvanto de la verkoj kaj ilia amplekso ne estas limigitaj.

Bonvolu sendi 3 tajpitajn aŭ tre klare skribitajn ekz-ojn de la originalo (por la 4-a branĉo ankaŭ de la traduko) ĝis la 15a de julio 1997 laŭ la adreso:

ab. ja. 162, RU-620014 Jekaterinburg-14, Ruslando.

Ĉe la sama adreso eblas aĉeti recenziotan ekzempleron de "Kvarteto" (8 mil rubloj aŭ 5 IRK, inkluzive de la sendokosto).

Subskribu vian konkursaĵon per pseŭdonimo kaj aldonu slipon kun indiko de la pseŭdonimo, aŭtenta nomo kaj poŝta adreso.

Oni ne rajtas sendi verkojn, kiuj jam estis publikigitaj aŭ premiitaj en aliaj konkursoj.

La laŭreatoj (po unu en ĉiu branĉo) ricevos valorajn libropremiojn. La rezulto de "Liro-97" estos solene anoncita en la Internacia Vespero kadre de "Eŭropo-Azio'97" (Jekaterinburg, aŭgusto 1997). La organizantoj rezervas al si la rajton ĝis la 31-a de decembro 1999 publikigi la ricevitajn konkursaĵojn en "La Ondo de Esperanto", "Ruslanda Esperantisto" aŭ en aparta eldonaĵo, kondiĉe ke ili avertos pri tio la aŭtoron ĝis 31 dec. 1997.

Viktor Kulakov

<vak@nw.sbank.e-burg.su>
tel. 009-7-3432-569959

Cirkulero pri la interreto

En kunveno pri la interreto dum la 81-a UK en Prago leviĝis la demando pri kunordigado kaj simpligo de la nunaj kaosaj kaj komplikaj problemoj rilate al la internetadreso. Oni esprimis la ideon, ke estus dezirinde havi unu fiksan retadreson por la tuta vivo kaj krome la propagandan kaj informan efikon, kiun havus la fakto, se la vorto Esperanto estus parto de la retadreso.

Esperantistoj kaj E-organizoj nuntempe havas tute malsimilajn retadresojn. Tio estas parte kaŭzita de la fakto, ke la homoj loĝas en diversaj mondopartoj, ŝanĝas stud- kaj laborlokojn, translokiĝas al alia urbo k.t.p. Pro mia intereso pri Internet kaj Esperanto kaj pro miaj longjaraj spertoj en la E-movado mi proprinaciate prenis sur min la taskon de iniciatanto, kaj post konsiliĝo kun UEA rezervis la nomon Esperanto.net. La virtuala komputila servanto estas lokita en Silicon Valley en Usono, kaj ni havas la mondan rajton de la adreso "esperanto.net".

Ĉiu esperantisto kaj ties familio kaj ĉiu E-organizo povas havi sian retadreson kun la sufikso

@esperanto.net, do ekzemple "torben_kehlet@esperanto.net" aŭ "dea@esperanto.net". Nur se du personoj aŭ organizoj havas precize la saman nomon, oni devas iom ŝanĝi tiun regulon per aldono de la lando k.s. Ankaŭ tutaj familioj povas aliĝi sub ekz. "familio.kehlet@esperanto.net" (tiam la tuta familio povas legi la leterojn de unu al la aliaj – ankaŭ se ili loĝas aparte).

Se tiu iniciato havas vian intereson, mi invitas vin legi pri la TTT (WWW)-reto "http://esperanto.net".

Antaŭ ĉio mi petas viajn reagojn – ankaŭ se ili estos negativaj!

Torben Kehlet

<web12131@esperanto.net>

el La Dua Jarcento, revuo de la Internacia Esperanto-Muzeo, 3/1996

NEKROLOGO

John Wik de Kalmar forpasis la 1-an de decembro 1996. Li estis aktiva membro de la Esperantoklubo de Kalmar ekde la jaro 1963. Li estis kasisto de la klubo dum 30 jaroj. Kiam oni en 1973 aranĝis la jarkongreson de S.E.F. en Kalmar, li havis la funkcion de kasisto en la loka kongreskomitato.

Signhild Johansson

Tri poemoj de Wislawa Szymborska

Traduko de
Wiesław Jelonek,
lernanto ĉe la
popola altlernejo
de Karlskoga
aŭtune 1996. Al li
la nobelpremiitino
Szymborska
permesis publikigi
la tradukon en La
Espero.

Amo ĉe l'unua momento

Ili estas ambaŭ konvinkitaj
ke ili unuiĝis per subita sento.
Tia sekureco estas bela,
sed nesekureco estas pli bela.

Ili opinias, ĉar ili ne konatiĝis pli frue,
ke nenio iam okazis inter ili.
Sed kion diras la stratoj kaj la ŝtuparoj kaj la irejoj,
kie iliaj paŝoj eble interkruciĝis antaŭ longe?

Mi volus demandi ilin
ĉu ili ne memoras -
eble foje en swingpordo
vizaĝon al vizaĝo?
"pardonon" en interpuŝiĝo?
"eraran numeron", telefonante?
- sed mi certe scias, kion ili respondos.
Ne, ili ne memoras.

Ili certe konsterniĝus, se ili scius
kiom longe ili estas
ludilo de la hazardo.

Ankoraŭ ne ĝuste preta
transformi sin en ilian sorton
la hazardo kunigis ilin, disigis ilin,

blokis ilian vojon
kaj en duonsufokita subrida
saltis flanken.

Tie troviĝis signoj, signaloj,
eĉ se ili estis mallegeblaj
Eble antaŭ tri jaroj,
aŭ la pasintan mardon,
flirtis folio
de ŝultro al ŝultro?
Ekzistis io perdita kaj kolektita.
Kiu scias, ĉu ĝi ne estas la pilko
de la densaĵo de la infanaĝo?

Troviĝas porĉeniloj kaj sonoriloj,
kie antaŭtempe
tuŝado jam kuŝiĝis sur tuŝadon.
Valizoj unu apud la alia en la pakaj-deponejo.
Eble troviĝis unu nokton samtipa sonĝo,
kiu forviŝiĝis ĵus kiam ili vekigis.

Ĉar ĉiu komenco
nur estas daŭrigo sekvas,
kaj la libro de la okazado
ĉiam kuŝas duonfermita.

La fino kaj la komenco

Post ĉiu milito
iu devas purigi.
loma ordo ne estiĝas de si mem.

Iu devas ŝoveli
la splitojn for de la vojoj
tiel, ke la veturiloj povos
fortransporti la kadavrojn.

Veturante, iu devas fiksiĝi
en la ŝlimo kaj la cindro,
risortoj de sofoj,
eroj de vitro
kaj sangaj ĉifonoj.

Iu devas antaŭentiri trunkon
kaj apogi la muron,
iu devas vitri la fenestron
kaj pendigi la pordon sur la ĉarnirojn.

Tio ne bone aspektas surbilde
kaj daŭras multajn jarojn.
Kaj ĉiuj kameraoj jam veturis
al alia milito.

Pontojn oni surloku
staciojn riparu.

Fadenmontraj iĝos la manikoj
pere de suprenfaldiĝo.

Iu kun balailo enmane
ankoraŭ pribabilas kiel ĉio estis.
Iu aŭskultas
kapsignante per neforŝirita kapo.
Sed tute en la proksimo
komencas tiaj restadi,
kiaj baldaŭ laciĝos pri la tuta.

Iu devas ankoraŭ foje
sub la arbedo elfosi
la rustajn argumentojn
kaj forporti ilin al la rubejo.

Tiuj, kiuj sciis pri kio temis
devas lasi lokon al tiuj,
kiuj scias malmulte.
Malpli ol malmulte.
Egale al nul.

En la herbo, kiu nun kovras
la kaŭzon kaj la efikon,
devas verŝajne iu kuŝi
kun spiko inter la dentoj
kaj rigardi supren en la nubojn.

Nobelpremiitaj verkistoj

Tri ege strangaj vortoj

*Dum mi diras la vorton Estonteco
la unua silabo fariĝas pasinta.*

*Dum mi diras la vorton Silento
mi interrompas ĝin.*

*Dum mi diras la vorton Nenio
mi kreas ion, kio ne trovas lokon en io nenio.*

Wisława Szymborska, poetino de la antaŭa pola ĉefurbo Krakovo, estis premiita per la nobelpremio en 1996. La Espero nun povas prezenti la tradukon en Esperanton de tri poemoj. Estas la antaŭa lernanto de la popola altlernejo en Karlskoga Wiesław Jelonok kiun rajtigis Szymborska publikigi en nia revuo la tri poemojn.

La sveda nacia enciklopedio (*Nationalencyklopedin*) priskribas la sepdek trijaran polinon tiel ĉi: "Szymborska estas unu el la plej eminentaj poetoj de Pollando. Karakteriza por ŝia liriko estas emocia distanciĝo, kiu ofte en ŝajne ĉiutagaj observoj unuigas tragikan tonon kun ironiaj kaj groteskaj elementoj."

Tradukoj de nobelpremiitoj

En la sveda lingvo ni povas legi elektitajn poemojn en *Aldrig två gånger* de 1980, *Utopia* de 1989 kaj *Nära ögat* de 1996. La tri poemoj ĉi tie prezentataj estas de la lastaj jaroj, kaj troviĝas en *Nära ögat*.

Ne la unuan fojon oni tradukis nobelpremiiton en Esperanton. Jen kelkaj titoloj. Inter parentezoj la jaro de la nobelpremio.

Synnøve Solbakken, Bjørnstjerne Bjørnson (1903)
La poemo de Rodano, Frédéric Mistral (1904)
Quo Vadis, Henryk Sienkiewicz (1905)
Noveloj, Henryk Sienkiewicz (1905)

Tra dezerto kaj praarbaro, Henryk Sienkiewicz (1905)
La krabo kiu ludis kun la maro, Rudyard Kipling (1907)
Tiel do. Rakontoj por malgrandaj infanoj, Rudyard Kipling (1907)
La ringo de la generalo, Selma Lagerlöf (1909)
Gösta Berling, Selma Lagerlöf (1909)
Malsata ŝtono, Rabindranath Tagore (1913)



Primico, Rabindranath Tagore (1913)
Victoria, Knut Hamsun (1920)
Hispanaj dramoj, Jacinto Benavente (1922)
Tonio Kröger, Thomas Mann (1929)
Mariamne, Pär Lagerkvist (1951)
La oldulo kaj la maro, Ernest Hemingway (1954)
La fremdulo, Albert Camus (1957)
La justuloj, Albert Camus (1957)
Vizaĝoj, Ivo Andrić (1961)
Soifo, Ivo Andrić (1961)
Sen eliro kaj La respektema putino, Jean-Paul Sartre (1964)
Neĝa lando, Kawabata Yasunari (1968)
La perdita honoro de iu Katarina Blum, Heinrich Böll (1972)
Aniario, Harry Martinson (1974)
Cent jaroj da soleco, Gabriel García Márquez (1982)
La familio de Pascual Duarte, Camilo José Cela (1989)

Rimarku ke Jean-Paul Sartre ne akceptis la premion. Cetere oni ja eble ĉefe memorus lin kiel filozofon, ne kiel verkiston. Same aliaj famegaj premiitoj jam forpasintaj postlasis kulture heredon, kiu estas tiel ampleksa ke la nobelpremio pri literaturo ne estas adekvata honoro por la meritoj. Bertrand Russell, la brita filozofo kiu ricevis la nobelpremion pri literaturo en 1950, ĝin taksis same kiel "virino kun intelektaj am-

bicioj, kiu estas laŭdata pro sia beleco".

La supra listeto ja evidente ne estas kompleta. Aldonebla estas i.a. la verko Nobela novelaro, sep noveloj de tri svedaj nobelpremiitoj. La tri premiitoj estas Pär Lagerkvist, Eyvind Johnson kaj Harry Martinson. Ankaŭ en aliaj antologioj oni povas serĉi nobelpremiitojn. Ja publikigis antologioj kun kaj poezio kaj prozo el diversaj landoj; angla, hebrea, bosnia-hercegovina, serba, astura, aŭstralia, japana, itala, franca, germana, sveda k.t.p.

Ĉu iu esperantisto?

La unua nobelpremiito pri literaturo estis la franco Sully-Prudhomme en 1901. Ĝis inkluzive la jaro 1996 oni premiis naŭdek tri aŭtorojn inkludante la du, kiuj malakceptis, krom Sartre la sovetia verkisto Boris Pasternak. Wisława Szymborska ne estas la unua virino, sed la naŭa. La unua estis Selma Lagerlöf en 1909. Ŝi eĉ ne estas la unua polo, sed la kvara. La unua estis Sienkiewicz en 1905.



Oni povus pridiskuti ĉu iuj el la nobelpremiitoj pri literaturo apogis aŭ eĉ praktikis Esperanton. Proponitaj kandidatoj estas Rudolf Eucken (1908), Selma Lagerlöf (1909), Rabindranath Tagore (1913), Romain Rolland (1915), Roger Martin du Gard (1937), Halldór Laxness (1955), Salvatore Quasimodo (1959) kaj Camilo José Cela (1989). Tamen ŝajnas ke neniu el ili estis iasence aktiva esperantisto (Vd la revuon Esperanto februaro 1995 p. 25). Eble aliaj verkistoj kiuj (ankoraŭ) ne ricevis la premion pli meritas la kromnomon Esperantisto, ekzemple Astrid Lindgren.

Jan Setréus

La nueroj

proponata
neologismo

Afrikanj paŝtistoj

La nuer^o-popolo tradicie loĝas en suda Sudano en la regiono kie multaj alfluaĵaj riveroj kontribuas al la fluo de la Nilo Blanka. Oni povus ilin klasifiki kiel paŝtajn nomadojn. Estas nomadismo iom simila al la tradicia sveda somerpaŝtismo. Dum la pluva sezono la nuer-familioj loĝas en vilaĝoj, sed poste migras al proksime de riveroj kaj marĉejoj.

En la vilaĝoj oni estas protektata kontraŭ kuloj kaj inundoj. La vilaĝoj ofte situas sur sablaj altaĵoj dise sur la ebenaĵo. La kabanaj kaj bovinejoj estas faritaj el trunkoj kaj plektaĵoj de branĉoj plenŝtopita per argilo. Kvankam ili ĉefe estas paŝtistoj, ili ankaŭ kultivas milion dum la pluva sezono. Dum la seka sezono oni fiŝkaptas. Kiam la fluo de la riveroj malaltiĝas, la nueroj per simplaj metodoj povas kapti fiŝojn en la rojoj kaj ŝlimlagoj. La fiŝkaptiloj estas lancoj, harpunoj, fiŝkaptaj forkoj k.t.p.

Hommortigo

La brita antropologo E.E. Evans-Pritchard en sia fama verko *The Nuer* (La nueroj), kiu publikigis en 1940, ĉefe priskribas la politikajn, gentajn kaj aĝogrupajn strukturojn de la nueroj. Okazas hommortigoj inter la 200.000 nueroj kaj de la najbara kaj parenca dinka^o-popolo fare de nueroj. La morti-

loj de la parencoj de la mortinto. La kompenco kutimas sumiĝi je kvardek ĝis kvindek bovoj, sed ne ĉiuj estas transdonataj samtempe. Kiam la estro transdonis ĉ. dudek bovojn, oni oferas por forpeli la morton kaj purigas parencojn de ambaŭ parencaĵoj. Malgraŭ la konkordo sentoj de malamikeco daŭras ĉe la parencaĵo de la mortinto.

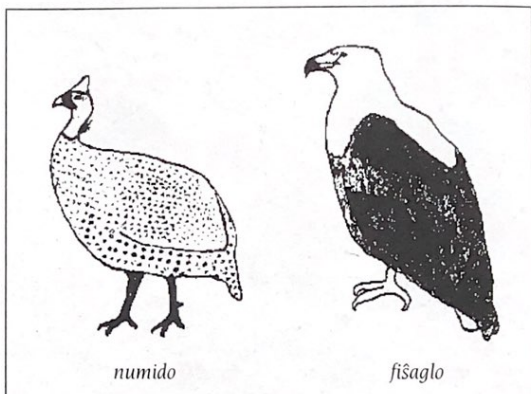
La rilatoj inter la parencaĵoj de mortiginto kaj mortinto tute dependas de la grupoj al kiuj ili apartenas, ĉu estas proksimaj aŭ ne. Oni povus kompari kun la antikvaj svedaj provincaj leĝaroj, laŭ kiuj la mortigo de provincano estis grava krimo, dum la mortigo de eksterprovincano estis tuj pardoninda.

Milito

Evans-Pritchard dividas la nuer-popolon en diversajn subgrupojn. La unuarangaj subgrupoj estas la triboj. Samtribanoj devas obei la komunan leĝon, sed rilate al personoj el alia tribo oni ne rekonas tian devon, aŭ la kompenco al ili estas malpli granda. Tio validas eĉ pli en la rilato al la najbara dinka-popolo. Konata mito pri la du popoloj rajtigas la nuerojn forrabi bovojn de la dinkoj milite, dum la dinkoj kaŝe ŝtelas bovojn de la nueroj aŭ fraŭdas ilin. Ĉiu tribo de la nueroj kutimis militi

kontraŭ la dinka-popolo ĉiun duan aŭ trian jaron.

Sed la nueroj ankaŭ militas interne. Ekzemple du triboj povas primiliti unu la alian. Ĉiu tribo konsistas el pli malgrandaj subgrupoj, kaj ĉiu el tiuj el eĉ pli malgrandaj subgrupoj k.t.p. Kiam unu grupo militas kontraŭ grupo de pli alta nivelo, la unuan subgrupon povas asisti aliaj subgrupoj unuiĝante en grupon de sama nivelo kiel la malamika. Tiu konstato estas unu el la ĉefaj kontribuajoj de la verko de Evans-Pritchard. Pro preskaŭa koincido inter politika kaj genta strukturo, la aliancitaj



grupoj estas parente pli proksimaj ol malamikaj grupoj. Ekzemple parto de klano (genta strukturo) povas respondi al parto de tribo (politika strukturo). Ofte tia identigo ankaŭ inkludas lingvan samecon.

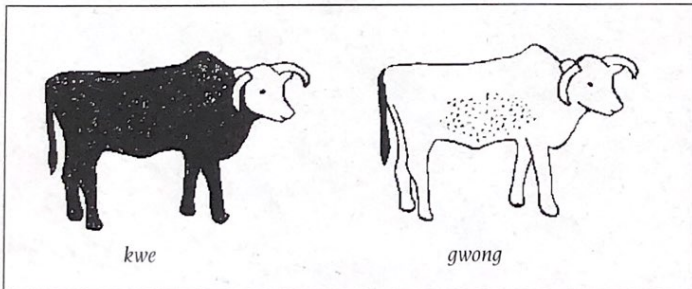
La tempo laŭ nuera lingvo

La nueroj kiel popolo identigas sin per la foresto de la superaĵaj incizivoj, la ses tranĉoj sur la frunto de la viro kaj la lingvo. Fakte la forbato de la incizivoj estas tradicio ankaŭ de popoloj najbaraj kaj suden ĝis hodiaŭa Zambio kaj suda Zairio kaj aliloke en Afriko. La fruntaj tranĉoj devenas de la inicado de knaboj.

Nesurprize la terminoj pri tempunuoj malsimilas niajn. Kiam temas pri tre longa tempospaco nuero povas aludi al prapatroj de sia gento, kiujn li konas ĝis ĉ. kvin generacioj. Eventoj kiuj okazis antaŭ kelkaj jaroj oni povas rilati al la naskiĝo aŭ inico de iu aĝogrupoj. Sed ili ankaŭ donas nomojn al la jaroj laŭ inundoj, epidemioj, malsatego, militoj k.t.p.

La jaro (*ruon*) estas natura tempunuoj kiun la nueroj dividas en du partojn, *tot* kaj *mai*. *Tot* estas la pluva sezono de marto ĝis septembro kaj *mai* estas la seka sezono.

Oni subdividas la sezonojn en po ses monatoj, ĉar la nueroj havas (sun)-lunan kalendaron. La problemoj pri (sun)-luna kalendaro estas ke la jaro ne egalas al dek du monatoj. La t.n. sinoda monato, t.e. la periodo de la fazoj de la luno estas ĉ. 29,53 tagnoktoj. La jaro estas ĉ. 365,24 tagnoktoj. Tio signifas ke la jaro krom dek du monatoj ampleksas 0,368 monatojn. Eble la nueroj solvis la problemon per supermonato ĉiun trian jaron.



ginto kuras al la hejmo de la t.n. leopardfela estro, kies digno estas konfirmata per felo de leopardfela ĉirkaŭ la ŝultroj. La estro estas sankta, sed ne havas politikan aŭtoritaton. Li unu- aŭ dufoje tranĉas sian brakon per lanco. La mortiginto donacas al la estro virbovon, virŝafon aŭ virkapron, kiun la estro oferas.

La parencoj de la mortinto aspiras venĝon, sed la mortiginto havas azilon en la hejmo de la leopardfela estro. Post kelkaj semajnoj la estro ekstraktas por akordigi la oferton de kompenco de la parencoj de la mortiginto kun la postu-

La bovoj

La nueroj akceptis la antropologon Evans-Pritchard precipe post lia akiro de kelkaj bovoj. Bovo estas la kapitalo de la nueroj kaj donas al ili ĉefe lakton, sed ankaŭ viandon, sangon, ledon por litoj kaj tamburmembranoj, tendenojn por ligŝnuroj, skrotojn por tabakujoj, vostonarojn por ornamaj tufoj, ostojn por pistiloj, kornojn por kuleroj, fekaĵon por hejtaĵo kaj stuko, urinon por tanaĉo kaj buterigado k.t.p. Viroj vivas kun siaj bovoj. Ili vekiĝas je matenkrepusko meze de siaj bovoj kontente rigardante la melkadon, kiun faras virinoj aŭ infanoj. Ili paŝtas la bovojn, prizorgas la bovidojn, prikantas la bovojn kaj reiras vespere al la hejmo por melkado. Ili konas individue siajn bovojn kaj la bovojn de najbaroj kaj parencoj. Ili eĉ konas la prapatrojn de la bovoj.

Junaj knaboj nomas unu la alian laŭ nomoj de virbovidoj. Viroj ofte portas nomon kiu rilatas al la formo kaj koloro de iliaj preferataj virbovoj. La nueroj havas tre ampleksan terminaron pri bovoj. En sia libro Evans-Pritchard evidentiĝas tiun lingvan riĉecon per vortoj kiuj priskribas la kolorojn kaj iliajn distribuojn sur la felo de la bovoj.

Troviĝas dek ĉefaj kolorterminoj: *bor* (blanka), *car* (nigra), *lual* (bruna), *dol* (kaŝtankolora), *yan* (flavbruna), *lou* (musgriza), *thiang* (malhele bruna), *lith* (griza), *yil* (bluete aŭ ruĝete blanka) kaj *gwir* (ĉokoladkolora). Tiuj vortoj donas nomojn al unukoloraj bovoj.

Kutime la koloro estas iel distribuita sur la fono de blanka felo. Troviĝas almenaŭ dudek sep diversaj kolordistribuoj. Ekzemple bovo kun blanka kapo kaj kolora korpo estas *kwe*, bovo kun makula korpo estas *kwac*, bovo kun nur blankaj antaŭgambaj kaj ŝultroj estas *rol*, bovo kun punktmakuloj estas *gwong*, bovo kun striita distribuoj de koloro estas *nyang*, bovo kun nur blanka dorso estas *kar* k.t.p.

Krome la formo de la kornoj aldonas terminaron al la priskribo de la bovoj. Troviĝas almenaŭ ses kutimaj nomoj por tio. Ekzemple *cot* signifas mallongajn kornojn.

Kvara kategorio de distingoj estas la sekso kaj aĝo de la bestoj. Virbovo estas *tut*, bovino estas *yang*, okso estas *thak*, bovido kiu ankoraŭ ne ekpaŝtis sin estas *kol* k.t.p.

Ĉiuj ĉi tiuj kategorioj donas eblecojn de miloj da kombinoj. Ekzemple *kol ma kar looka* estas musgriza bovido kun blanka dorso kiu ankoraŭ ne ekpaŝtiĝis.

Kelkaj el la nomoj de koloroj aŭ kolordistribuoj devenas de nomoj de bestoj. Ekzemple *nyang* estas la krokodilo, *kwac* la leopardo, *kwe* la fiŝaglo, *gwong* la numido k.t.p.

La nuera lingvo estas unu el la "nilotaj" ("Nil-devenaj") lingvoj kune kun la masaja, la nandia k.a. La nuera oni klasifikas kiel okcidentnilotan, la masajan kiel orientnilotan, kaj la nandian kiel sudnilotan. Plej proksima al la nuera estas la dinkaa lingvo.

Jan Setréus

LINGVO

Ĉu esperanto riskas malaperi?

"espERAnto" Radikala Asocio oficiale petas al la "Eŭropa Buroo por la Malpli Disvastigataj Lingvoj" ke esperanto eniru ĝin. Deklaro de la sekretario de E.R.A. Giorgio Pagano.

ERA estas la unua eŭropa asocio kiu respondas al la alarmo lanĉita de prof-ro Krauss (Fairbanksa Universitato, Alasko) pri la morto de preskaŭ 2000 el la 6000 lingvoj de la mondo kaj pri la antaŭvidebla malapero de 90 procentoj de la monda lingvokultura havaĵo ĝis la venonta jarcento.

Fronte al tiuspeca perspektivo, laŭ kiu, evidente, la unuaj mortontoj estas la minoritataj lingvoj, ni pritaksis nepre grave la komunan kunpremiĝon de ĉiuj minoritataj lingvaj realaĵoj, sendepende de iliaj originoj.

Kiel vivanta homo, kiu, ankaŭ se naskiĝita per provtubo, estas persono kiu devas posedi ĉiujn rajtojn kiel iu alia homo "laŭnature" koncipita, egale ankaŭ minoritato kun diaspora karakterizo kiel la esperantista kaj esperantoparolanta, kvankam ne naskiĝita el teritoria estaĵo, sed el kultura bezono, fakte estas minoritato kiu, kiel ĉiuj aliaj, havas rajton al sin defendi kaj al esti defendata.

Eŭropa Parlamento en sia oficiala dokumento (Opinio Patterson de 1980.07.09, PE 64.563/def) asertis ke en Eŭropo la uzantoj de la lingvo esperanto nombras preskaŭ 10 milionojn da homoj; jam ekde kelkaj jaroj esperanto estas agnoskata kiel literatura lingvo de la PEN-Klubo Internacia; la itala Ministerio pri Publika Instruado (dua nur post la finlanda) dediĉis al tiu lingvo eseon de preskaŭ 40 paĝoj kaj dissendis ĝin al ĉiuj lernejoj de la Itala Respubliko, la 10-an de aprilo 1995 (Oficiala Bulteno de Ministerio de Pu-

blika Instruado, n-ro 21-22, 1995); la Sankta Papo uzas esperanton, seninterrompe ekde la jaro 1994, inter tiuj, tre malmultaj lingvoj de la mondo (kvindeko), per kiuj ĉiujare li disdonas la kutimajn "benojn" "urbi et orbi" okaze de Kristnasko kaj Pasko. Ĉio dirita – kune kun la fakto ke, jam de tri jaroj, ERA plutenas formalajn interrilatojn kun la Itala Komitato de la "Buroo" – permesas al ni opinii ke ekzistas kialoj, pli ol konkretaj, por akcepto de nia peto.

NOTO PRI "espERAnto" RADIKALA ASOCIO

"Esperanto" Radikala Asocio estas elstara asocio inter la esperantista kaj esperantoparolanta komunaj – ne nur itala sed, ankaŭ, eŭropa kaj internacia.

ERA estas asocio sen profitaj kialoj. Malgraŭ ĝia naskiĝo lastatempa (fino de la 80-aj jaroj) oni ŝuldas al ĝia politikkultura agado kelkajn inter la plej gravaj esperantistaj sukcesoj de la lastaj jardekoj. Jen la plej grave signifaj:

— En Italio: Pristudo kaj Cirkulero 126 de 1995.04.10 de Ministerio pri Publika Instruado. En 1996 E.R.A. estis ankaŭ legitimata organizi ĉitajn ĝisdatigajn kursojn por la instruistoj de la italaj lernejoj. Nuntempe estas preskaŭ 90, la italaj instruistoj kiuj profitas de tiu oportunejo.

— En Eŭropo: en 1996 Eŭropa Unio aprobis projekton de ERA, por entute 170 milionoj da italaj leroj, pri la "Kostoj de la eŭropa lingva (ne)komunikado" kiu utiligas la elstaran direktorecon de la 1994-nobelpremiito pri ekonomio, la germano Reinhard Selten.

— Je internacia nivelo: en la jaro 1994 UNESKO aprobis kaj financis ĝian projekton pri utiligo de esperanto por interligi lernejojn kaj instruistojn de lingvoj minoritataj (kaj ne) en la tuta mondo. Estis 105, el 29 landoj de la mondo, la lernejoj kiuj – dum nur unu lerneja jaro – sukcesis interrilate dialogi, danke al la eksterordinareco de la lingvo, kiun la esperantista komunumo disponigas – ne nur al si mem – sed al ĉiuj etnoj kaj popoloj.

"espERAnto" Radikala Asocio
Via di Torre Argentina 76,
IT-00186 Roma (Italio).
Tel. +39-6-6897914
+39-6-68805396

Retpoŝto: E.R.A.@agora.stm.it
TTT: http://www.esperanto.stm.it

P O E Z I O

*Hodiaŭ ŝi venis
la somerfeineto
sur la hararo florkrono
farita el lekantoj kaj cejanoj
vestita per travidebla sunvalo*

*Ŝi venis dancante sur florpetaloj
kune kun blufugilaj papilioj
akridoj ludis siajn violonojn
burdoj zumis basajn sonojn
alaŭdoj alte – sur la blua ĉielo
kvivitis printempajn amokantojn*

infaneto iris trans la florerbejon

*Aira Kankkunen
el Neniu povas ŝanĝi hieraŭon,
originale verkita en Esperanto*

ESTONTAJ ARANĜOJ

EKSPOZICIO EN AMAZONIO

Celante diskonigi Esperanton ĉefe al gelernantoj, ni ekspozicios pri ĝi dum la lasta semajno de la ĉijara novembro en la plej vizitata publika biblioteko de Belém, ĉefurbo de la amazonia provinco Parao.

Pro tio ni petas la helpon de ĉiulandaj esperantistoj. Bonvolu sendi al ni: leterojn aŭ poŝtkartojn afrankitajn per belaj poŝtmarkoj; Esperantajn bultenojn, ĵurnalojn, gazetojn aŭ librojn (ilustritajn; turismajn; porinfanajn; k.t.p.) kaj turismajn faldfoliojn.

Korajn dankojn.
Klubo Esperantista Zamenhof
Lar de Maria
Praca Floriano
Peixoto 33
Sao Braz
Belém – PA
BR – 66090 – 290
Brazilo

Ārets l arlag internacionelle

Ārets sommarkurs f ar  ater ett internacionelle pr aglat l ararteam. Klippan i g anget  ar Lars Forsman, Karlskoga, som f orutom terminskurserna vid folkh ogskolan under en tio arsperiod ocks a varit f orest andare f or sommarkursveckorna. Han tar  aven i  ar hand om nyb orjargruppen.

Georgo Handzlik kommer fr an Polen med familj.  aven han  ar snart veteran vad g aller svenska sommarkurser, var med n agra  ar i Karlskoga i b orjan. F orutom skicklig esperantol arare  ar han ocks a f orfattare och komposit or till en rad esperantos anger, b ade k anslosamma och fulla av humor. Estrad or om kv allarna.

Fr an Stockholmstrakten kommer musikerfamiljen Bertse, pappa Anders dragspelare, s angare och komposit or (Andreo innan han f orsvenskade namnet), mamma Natalja som sjunger till gitarr b ade kv alltid och p a dagen n ar hon undervisar i n agon av de h ogre kurserna. Barnen Olesia och Erik sjunger och spelar ocks a – lillasyster Christelle har inte b orjat  an.

Beroende p a antalet deltagare kan fler l arare/konversationsledare komma att engageras.

Bengt Nordl of

Balta Esperanto-Tendaro

La tridek tria Balta Esperantotendaro (BET) okazos de la 3-a  gis la 9-a de a ugusto 1997 en Haapsalu.  i tion oni povas legi en la unua numero  ijare de la revuo Informoj de Esperanto-Asocio de Estonio. Haapsalu estas havenurbo  e la Balta Maro kie Svedio plurfoje militis.  i situas  irka  100 kilometrojn sudokcidente de Tallinn, la  efurbo de Estonio.

La urbestro de Haapsalu promesis ke la kunveno de la kuracejo estos preta en julio.  ian eksteron oni resta uris jam en 1995.  ia unikeco inter estonaj kuracejoj konsistas en  ia origineco.  irka  la kunveno estas promenejo, kiun oni bonordigis elspezante multe da mono jam en 1995. Anka  la episkopan fortika on de la urbo oni resta uris anta e.

La programo konsistos el diversgradaj Esperantokursoj, somera universitato, kantado, diskutoj, prinaturaj aran oj k.t.p.

Lo ado: En diversaj hoteloj kaj en mezgradaj lernejoj.

Man ado: En lerneja man ejo, restoracioj kaj kafejoj. Oni pagas mendante.

Vizoj: De estona ambasado.

Ali kotizo: Anta  1/5: 10 USD

Post 1/5: 20 USD

Infanoj  is 10-jaraj: -

Gejunuloj: 11 – 20 jarojn a aj:

Duono de la kotizo de plenkreskuloj.

Esperanto-Asocio de Estonio

EE0001 Tallinn

Raekojas plats 14

Estonio

Augsburg atendas vin

F or dig som inte kan  aka  anda till Australien men  and a vill vara med p a en v rldskongress finns alternativet Augsburg. *A ustralio a  Augsburg*, skulle man gott kunna s aga.  rets SAT-kongress  ar den 70:de och  ger rum 2 till 9 augusti. Augsburg ligger i s dra Tyskland och var kongresstad 1985 f or UEA:s 70:de kongress.

Kongressavgifterna  ar fram till 15 juni:

124 DEM f or medlemmar i SAT

176 DEM f or g aster/ej medlemmar

gratis f or barn under 15  ar

Anm alningar sker till

Hermann Schmid, Esperanto-Press Augsburg, Waterloostrasse 21,

DE-861 65 Augsburg

Telefon +39 821 79 28 35

Postkonto  ar Hermann Schmid Sonderkonto 86356 Neus ass

Postgiroamt M unchen Konto Nummer: 56 99 93 – 808 (Bankkod 700 100 80)

Inga Johansson

7a Internacia Esperanto-kongreso

La Re ino Sofia de Hispanio akceptis la Honoran Prezidantecon de la 7-a Internacia Esperanto-Kongreso, kiu okazos en Valencia (Hispanio), inter la 8-a kaj la 13-a de julio 1997.

Tio signifas oficialan moralan apogon al nia movado, kaj agnosko de la valoro de Esperanto kaj de la esperantistoj por atingi mondon pli paca kaj frata.

La Internacia Esperanto-Kongresoj ekanan igis en la oriente ropaj landoj,  ar ofte ne estis eble al la oriente ropanoj partopreni la Unversalajn Kongresojn. Ankora  la oriente ropanoj alfrontas problemojn,  efe ekonomiajn, kaj da re estas aran ataj la kongresoj, la pasintan jaron en Slovakio kaj  ijare la unuan fo-

jon en okcidente ropa lando.

La aran antoj de la  ijara kongreso penis oferti al la partoprenantoj malmultekostan kongreson per malaltaj kongreskotizoj kaj lo ejoj. La 200 unuaj ali gontoj povos tranokti proksime de la kongresejo en la Universitataj Hoteloj. Tranokto kun plena pensio en dulita  ambro kostas por unu persono kaj tago nur 3.600 pesetojn, t.e.  . 200 kronojn. La aliaj povos informi i pri sufi e komfortaj hoteloj kaj cetera informo per la interreta adreso <http://www.redestb.es/personal/a-casquero>

La kongresurbo Valencia ofertas historian centron, influita de la araba erao kaj kun gotikaj, renesancaj kaj barokaj monumentoj. Proksima al la maro la urbo anka  havas en sia  irka a  o la lagon Albufera kaj arbaron Devesa, kun inter aliaj naturvidinda oj miloj da anseroj kaj aliaj na birdoj. Valencia anka  estas la scenejo de tradiciaj festoj kaj internaciaj foiroj, festivaloj kaj kongresoj. Ekzemple okazis en  i la 78a Unversala Kongreso de Esperanto.

La  ijara kongreso ofertos i.a. folkloran grupon el Latvio, bulgaran Esperantoteatron, la ukrainan artensemblon Zagrava, la koruson de la Pedagogia Altlernejo de Bydgoszcz kaj la anka  polan muzikensemblon Anda. Sin prezentos dum la kongreso membroj de la Akademio de Esperanto kaj de la Internacia Akademio de la Sciencoj de San Marino. Okazos prelegoj i.a. pri Garcia Lorca, Csehkurso de Esperanto, hispana kampara festo, ekskursoj k.t.p.

Grupo Esperanto de Valencia
Gran V a Fernando el Cat lico 45 3a
ES – 46009 Valencia
Hispanio
Tel. kaj fakso: 009 – 34 – 6 – 384 96

16

IFEF-kongreso

La 49-a kongreso de Internacia Fervojistaj Esperanto-Federacio, kiun organizas Slovakio Asocio de Fervojistaj Esperantistoj (SAFE), okazos de la 10-a  is la 17-a de majo 1997 en Ko ice. Tranokto kostas 100 Sk. Post la IFEF-kongreso okazos de la 17-a  is la 24-a de majo 1997 postkongresa restado. Interesi antoj kontakti u kun la  eforganizanto:

In . Magdal na Fei i ova, A. Bernol ka 25/5, 010 01 Zilina

E ropo-Azio '97

9 – 17 a g. 1997 en Jekaterinburg okazos E ropo-Azio '97.

De la malsarena bordo de la Arkata Oceano  is la varmegaj kaza aj stepoj

etendiĝas montaro Uralo. Antaŭ multaj jarcentoj la popolo baptis ĝin Ŝtona Zono ("Uralo" tjurklingve signifas "zono").

Tiu 2500 – kilometra montoĉeno kunfandas Eŭropon kaj Azion en unu kontinento Eŭrazio. Ĝuste Uralo – kie renkontiĝas ne nur du mondopartoj, sed ankaŭ malsamaj popoloj, kulturoj kaj tradicioj – estas la plej taŭga loko por *Eŭropo-Azio*: tradicia forumo de eŭropaj kaj aziaj esperantistoj.

Jam trifoje al Uralo venis gastoj el Ĉinio, Finnlando, Germanio, Japanio, Hungario, Koreio, Nederlando kaj el pluraj landoj de eksUSSR por partopreni ĉi tie en senpera interkompreniĝo inter la orienta kaj okcidenta "mondoj" pere de esperanto.

En la programo

La tria jarmilo nehaltigeble proksimiĝas. Kia estos nia mondo post la jaro 2000? Kiujn nunajn problemojn ĝi solvos kaj kion ĝi frontos komence de la nova jarmilo? Lavango da tiutemaj kongresoj, simpozioj kaj konferencoj baldaŭ inundos la mondon.

Eŭropo-Azio '97 estos inter la unuaj mondjubileaj forumoj, kaj kadre de ĝi okazos internacia seminario pri la strategiaj problemoj de esperanto en la XXIa jarcento.

- Nia mondo en la tria jarmilo: Ĉeftemaj aranĝoj
- Esperanto en la nova jarcento: Internacia konferenco pri la strategiaj problemoj de la esperantista komunumo
- Laborgrupoj pri informado, eksteraj rilatoj, komputado, instruado kaj kulturo
- Gazetara konferenco
- Tuttagaj ekskursoj: Skanseno Verhnjaja Sinjaĉiha kaj Glacia kaverno de Kungur
- Kulturoj kaj moroj de ruslandaj popoloj: Prelegoj kaj folkloraj prezentoj
- La tago de la urbo: Tradicia urba festo
- Ekskurso tra la urbo
- Urala geologia muzeo
- Pikniko ĉe la limo inter Eŭropo kaj Azio
- Ludoj, kvizoj, konkursoj ...

La 17an de aŭgusto jekaterinburganoj kaj gastoj de la urbo festos la tradician Tagon de la urbo. La festa programo enhavos plurajn koncertojn, konkursojn, ekspoziciojn kaj tute surprizajn programerojn sur la urbaj stratoj kaj placoj, kiujn kronos malfruvesperaj fajroludoj.

Kotizoj:

– 30/6 1997: 60 USD (40 USD por aliĝinto al la karavano de *Monda Turismo*)

Surloke: 70 USD (50 USD)

Samfamilianoj kaj junuloj sub 26 jaroj pagas nur 50%. Infanoj sub 16 jaroj aliĝas senpage.

La aliĝkotizo ne inkluzivas loĝadon, manĝadon, eksterurbajn ekskursojn aŭ enirpagon al muzeoj.

Partoprenantoj el aliaj landoj sendu kotizojn al nia UEA-konto uesto-z.

Monda Turismo formas apartan karavanon por la dezirantoj, ĉefe el orienteŭropaj landoj, eventuale kun aldona programo. Informiĝu ĉe:

Monda Turismo
M. Sklodowskiej-Curie 10
PL 85-094 Bydgoszcz
Pollando

Urala Esperantista Societo
RU-620 077
Jekaterinburg – 77
p.k. 67
Tel. +7 – 3432 – 22 45 01 (tage)
+7 – 3432 – 23 57 85 (vespere)
E-poŝto: hrgo@sbank.e-burg.su

Bicikle al IJK en Assisi

La Biciklista Esperantista Movado Internacia (BEMI) organizas biciklan karavanon de Zagrebo en Kroatio al Assisi en Italio, kie okazos la Internacia Junulara Kongreso. Oni biciklos inter la 13-a kaj 24-a de julio, kaj la kongreso komenciĝos la 24-an kaj finiĝos la 31-an de julio.

La itinero estas
Zagrebo – Ljubljana – Gorizia – Padova – Cesena – Assisi

Oni ripozos unu tagon, kaj biciklos dum la ceteraj dek unu tagoj sume 900 kilometrojn. Dum tri tagoj oni biciklos en montaraj regionoj, cetere laŭ la marbordo aŭ Po-ebenaĵo.

Eblas ankaŭ aliĝi survoje, ekzemple en Padova, kie oni ripozos unu tagon (versajne la 20-an de julio).

Bonvolu aliĝi ĉe
Ivo Miesen
Bloemenweg 102
NL-6221 TX Maastricht
Nederlando

BEMI – karavano al IJK 1998 en Beijing

Jam nun oni ankaŭ planas karavanon al la IJK en Beijing (Pekino) 1998. Temus pri tre longa itinero de Krasnojarsk en Siberio tra Irkutsk, Ulan – Udé kaj Ulanbataar (Ulan – Bator). Informoj haveblas de Ivo Miesen, kiu ankaŭ petas pri konsiloj.

Europeisk sökrobot förstår esperanto

EuroSeek, det europeiska alternativet till *Yahoo!*, *Altavista* och *Lycos* – välkända "sökmotorer" som används för att hitta information på internet – tycker att man ska kunna använda sitt eget språk när man söker något på internet. Därför erbjuder de sina användare 40 olika språk (från bretonska till tyska) att välja emellan. Svenska är givetvis ett av språken, men fr.o.m. maj har också esperanto kommit med.

På esperanto finns alla "sidor" som kan förekomma, även rapporten om vad *EuroSeek* hittat på nätet. Man skriver det eller de ord man vill att *EuroSeek* ska hitta, klicka på knappen "Trovu" och så är det hela igång. Vet man inte riktigt hur man ska göra, klickar man på "Helpo" och får, även det på esperanto, en förklaring med exempel.

EuroSeek är baserat i Sverige, därför har de vänt sig till SEF för hjälp med esperantoversionen. Även i den förbättrade versionen, som de redan arbetar med, kommer esperanto att beaktas.

Man startar *EuroSeek* med <http://euroseek.net>. Man kan i sina sökvillkor ange att man söker dokument bara från ett visst land eller på ett visst språk, finesser som *EuroSeek* är ensamt om.

Problemet, när man söker information på internet, är att man får för många svar. Genom att kunna begränsa sökningen till ett land eller ett visst språk får man en mängd svar som är lättare att hantera.

EuroSeek har hittills indexerat innehållet i 8 miljoner dokument. Under de kommande månaderna kommer dessa att utökas till 30 miljoner, vilket kommer att göra *EuroSeek* minst lika stort som *Altavista*. Under denna utökning kommer de även att registrera vilka dokument som anges som esperanto-dokument, dvs. vilka som påbörjas med <HTML lang="eo">. Dokument utan denna beteckning är anonyma för *EuroSeek* och får en godtycklig klassificering, till glädje för många esperantister och icke-esperantister. Detta gäller förstas inte bara esperanto-dokument, utan alla dokument som saknar språkbeteckning. De svenska, till exempel, måste börja med <HTML lang="se"> för att räknas som svenska. De flesta saknar idag den informationen.

Allt är dock inte på esperanto på *EuroSeeks* esperantosidor. Annonser och viss information som är gemensam för flera språk är på engelska. Skulle någon vilja annonsera på esperanto, skulle även detta kunna ändras.

Som esperantist måste man inte vara annat än glad över *EuroSeeks* initiativ att lägga esperanto till de språk som de erbjuder sökning på. Och eftersom tjänsten är helt gratis, känns det inte fel att göra reklam för den.

Därför gör det till en vana att skriva <http://euroseek.net> när du vill utforska internet. Det blir samtidigt en kontakt med esperanto, oberoende av vad du söker.

Franko Luin

Esperantoförbundet, Vikingagatan 24, 113 42 Stockholm

Aŭstralia karavaneto

En 1997 la Universala Kongreso okazos en Adelajdo. Homoj, kiuj ŝatus vojaĝi per biciklo post la kongreso estas invitatataj kontakti min, Yvonne van den Hork, ĉar mi intencas trabicikli Aŭstralion. La itinero estas skize tiel ĉi: komenco en Adelajdo, bicikli norden al Darwin, kaj orienten ekde Monto Isa al la marbordo, do entute proksimume 6.500 kilometrojn.

Ĉar la vojo estas facile biciklebla, mi planas bicikli inter 150 kaj 200 kilometrojn tage, eble malpli kiam la vojo tamen malbonas. Sur glataj vojoj, la celita averaĝa rapideco estos minimume 18 kaj maksimume 30 kilometroj hore. Se oni nur atentus pri la distanco, oni povus kalkuli tiel ke la vojaĝo daŭros inter 35 kaj 45 tagoj. Sed, kompreneble, mi ne nur volas bicikli sed

ankaŭ turistumi. Viziti la faman rokon de Uluru, belajn naturparkojn, kanjonojn kaj koralajn rifojn. Do, plej verŝajne aldonendas 10 tagoj. Sed la vojaĝo entute (inkluzive de la kongreso) nepre ne daŭru pli ol 60 tagojn, t.e. ĝis la 20-a de septembro. Do, ni laŭ bezono biciklos pli aŭ malpli da tagoj, aŭ eĉ veturos aŭtobuse se bezonatas.

Eble vi miros pri la taga distanco. Mi ne nur biciklos tiom da kilometroj tage pro la laŭdire facila vojo kaj biciklejo, sed ankaŭ ĉar akvofontoj ne abundas laŭ tiu ĉi vojo tra la dezertego de Aŭstralio. Plej granda distanco inter du fontoj estas proksimume 250 kilometroj. Kvankam tiam vintras en Aŭstralio kaj tial povas frosti nokte, ankoraŭ povas esti tre varme en la norda tropika parto de la lando. Precipe tiam, oni bezonas trinki multe, kaj tial kunporti laŭeble tiom multe da akvo po biciklo kiom eblas. Dum la tagoj kiam ni ne renkontos akvofonton, verŝajne ne bonas kuiri manĝaĵojn, sed ŝpari la akvon por nura trinkado.

Ne pensu ke la vojaĝo ne eblas, mi unue informis min pri la eblecoj fari tian vojaĝon. Kvankam la plimulto de (ne)biciklantoj diris ke tia vojaĝo ne eblas, mi ricevis leterojn de kelkaj homoj, kiuj biciklis laŭ la sama vojo. Unu el ili konsilis eĉ pli aventureman vojaĝon. Cetera indas scii ke mi klopodis inviti aŭstraliajn membrojn de biciklaj kluboj partopreni la karavaneton, dum plurcentoj da kilometroj. Se vi same opinias ke al vi mankas tempo partopreni dum la tuta vojaĝo, mi invitas vin partopreni parton.

Ceteraj bezonataĵoj: vizo, kasko (devigata en Aŭstralio), tendo kun fortaj najloj pro la rokeca tero, vestaĵoj kaj dormosako taŭgaj por vetero inter -5°C kaj +40°C kaj kompreneble bonaj humoro, biciklo kaj kruroj!

Mi atendas viajn respondojn!
s-ino Yvonne van den Hork
Marijkeweg 28-C-1
NL-6709 PG Wageningen
Nederlando
retpoŝte: espi@dds.nl
aŭ
yvonne@pobox.org.sg

Jam 100 000 vizitoj registritaj en majo

The screenshot shows a Netscape browser window displaying the Esperanto website. The address bar shows 'http://www.esperanto.se/'. The main content area has the 'esp@ranto' logo and the text 'kommunikation människor emellan'. A central headline reads 'Välkommen till Esperantoförbundet' followed by 'och Internets populäraste esperantosidor!'. A dark box contains the text 'Vi är en rörelse för språklig mångfald.' Below this, there is a 'viktigt!' notice and a 'Pippi på esperanto?' advertisement for Esperanto-Centro with the phone number 08-34 08 00. The left sidebar lists various site sections like 'Senaste nytt', 'Aktuellt', and 'Organisation'. At the bottom left, there is a counter showing 'En esperanto 100000'.

Meze de majo la kalkulilo sur la informejo de SEF komencis kalkuli per ses ciferoj. Dum estis bezonata unu jaro por atingi la ciferon 50 000, tri monatoj sufiĉis por la pliaj 50 000. SEF povas pro tio sen ajna troigo nomi sin "la plej populara esperanta ttt-informejo en la interreto".

Ek de aprilo aperas ĉiutagaj novaĵoj pri esperanto en la retgazeto Esperantonnytt.